

2011 (1)

गुजरात आयुर्वेद युनिवर्सिटी, जामनगर

स्नातकोत्तर प्रशिक्षण विभागः

प्रथमा परीक्षा अगस्त-२०११

FIRST YEAR M.D./M.S.(AYU.) EXAMINATION – AUGUST-2011

PAPER-I: RESEARCH METHODOLOGY & MEDICAL STATISTICS

प्रथमं प्रश्नपत्रम् : अनुसंधानविधिः चिकित्सासांख्यिकी च

दिनांकः ०१.०८.२०११

समयः ६.०० तः १२.००

सोमवासरः

- सूचना - (१) सर्वे प्रश्नाः समानभारः । All questions carry equal weight.
(२) पृथक्-पृथक् विभागार्थं पृथक्-पृथक् उत्तरपुस्तिकानामुपोगः कर्तव्यः ।
Seperate answer books are to be used for each part.

PART - A

1. आयुर्वेदीय-अनुसंधानपद्धतेः महत्त्वं व्याख्याय, आधुनिककाले अस्यवैज्ञानिक-आधारं उपादेयत्वं च वर्णयत् ।
Explain the importance of Ayurvediya Research Methodology and their scientific basis and relevance in present era.
2. टिप्पणी कार्या - Write short Notes.
(क) प्राणीप्रस्थापनागारम् - Animal house.
(ख) भेषजानुसंधानविधिम् - Methods of drug research.

PART - B

3. यदा Y इत्याख्यस्य मूल्यं २९ अस्ति तदा X इत्यस्य मूल्यं किं भविष्यति, एवं यदा X इत्याख्यस्य मूल्यं ९६ अस्ति तदा Y इत्यस्य मूल्यं किं भविष्यतीति निम्नांकित श्रेण्यानुसारं स्पष्टयत ।
Find out the value of Y when value of X is 29 and also find out the value of X when the value of Y is 96, for the given below series.
X 6 12 15 19 20 25 26 28 34 40
Y 70 80 82 79 83 90 102 112 130 150
4. टिप्पणी कार्या - Write short Notes
(१) सांख्यिकीशास्त्रस्य उत्पत्तिविकासविषयकं संक्षिप्तइतिहासः ।
Short history of origion and growth of Statistics.
(२) सहसम्बन्धस्य प्रकारान्, चिकित्साविज्ञाने अस्योपयोगितां च ।
Types of Co-relation and its use in medical science.
(३) 'टी' परीक्षणम् ।
't' Test.
(४) निदर्शपद्धतिः ।
Sampling Methods.

◆◆◆◆◆

गुजरात आयुर्वेद युनिवर्सिटी, जामनगर

2

स्नातकोत्तर प्रशिक्षण विभागः

प्रथमा परीक्षा अगस्त-२०११

FIRST YEAR M.D./M.S.(AYU.) EXAMINATION – AUGUST-2011

PAPER-II : MAULIK SIDDHANTA (GROUP-KA)

द्वितीयं प्रश्नपत्रम् : मौलिकसिद्धांताः (वर्ग-क)

दिनांकः ०२.०८.२०११

समयः ६.०० तः १२.००

मंगलवासरः

- सूचना : (1) विभागानां अंकभारः - विभाग अ-५०%, विभाग ब-२५%, विभाग क-२५% ।
The weightage of the sections: Section A-50%, Section B-25%, Section C-25%.
- (2) विभागान्तरेषु सर्वे प्रश्नाः समानभारः ।
All the questions within the sections carry equal weight.
- (3) पृथक्-पृथक् विभागार्थं पृथक्-पृथक् उत्तरपुस्तिकानामुपयोगः कर्तव्यः ।
Separate answer books are to be used for the each part.

SECTION-A

Ayurvediya Maulika Siddhanta

- 1 दार्शनिकसिद्धान्तानामायुर्वेदे महत्त्वं सोदाहरणं प्रतिपादयत ।
Explain the importance of philosophical principles in Ayurveda along with examples.

Sharirasya Maulika Siddhanta

- 2 प्रकृतेः परिभाषां विलिख्यं, के भावाः प्रकृतेः व्यक्तीभावे प्रतिभागिभवन्ति तत् चरकमतेन प्रतिपादयत ।

Write the definition of Prakriti and explain according to Charaka that what are the responsible factors for the manifestation of Prakriti ?

SECTION-B

Dravyaguna Rasashastrayoh Maulika Siddhanta

- 3 (अ) “गुणा गुणाश्रया नोक्तास्तस्माद्रसगुणान् भिषक् ।
विद्याद्द्रव्यगुणान् कर्तुरभिप्रायाः पृथग्विधा ।।”
सूत्रमिदं द्रव्यस्य पांचभौतिकत्वसंदर्भे विवेचयत ।
Explain the above quotation in context of Panchabhautikatva of Dravya.
- (ब) ‘ड्रग एवं कोस्मेटिक एक्ट’ विशदीकृत्य रसद्रव्यवर्गीकरणसिद्धान्तान् विवेचयत ।
Explain in detail about ‘Drug and Cosmetic Act’ and discuss Rasa Dravya Vargikarana Siddhanta.

[P.T.O.]

SECTION-C

Chikitsavigyansya Aadharbhoota Prayogika Siddhanta

- 4 (अ) चिकित्साविज्ञानमतानुसारं अपकर्षं सविस्तरं वर्णयत ।
Describe in detail the concept of degeneration according to medical science.
- (ब) टिप्पणी कार्याः । Write short notes.
- 1 यकृतक्रियाकारितापरीक्षणम् । Liver function test.
  - 2 औषधमानकीकरण । Drug standardization.
  - 3 औषध-कार्मुकत्वम् । Mechanism of drug action.

*****

गुजरात आयुर्वेद युनिवर्सिटी, जामनगर

3

स्नातकोत्तर प्रशिक्षण विभागः

प्रथमा परीक्षा अगस्त-२०११

FIRST YEAR M.D./M.S.(AYU.) EXAMINATION – AUGUST-2011

PAPER-II : MAULIK SIDDHANTA (GROUP-KHA)

द्वितीयं प्रश्नपत्रम् : मौलिकसिद्धांताः (वर्ग-ख)

दिनांकः ०२.०८.२०११

समयः ६.०० तः १२.००

मंगलवासरः

- सूचना : (१) विधानां अङ्गभारः - विभाग अ - २५%, विभाग ब - २५%, विभाग क - ५०%।
The weightage of the sections - Section A - 25%, Section B - 25%, Section C - 50%.
- (२) पृथक्-पृथक् विभागार्थं पृथक्-पृथक् उत्तरपुस्तिकानामुपयोगः कर्तव्यः।
Seperate answer books are to be used for the each part.

SECTION - A

Shalya Maulika Siddhanta

1. (अ) अष्टविधशस्त्रकर्माणि व्यापद् सहितं वर्णयत ।
Describe the Ashtavidha Sastra Karma and its Vyapada.
- (ब) अग्निकर्मस्य कार्मुकत्वम् ।
Mode of action of Agnikarma.

Shalakya Maulika Siddhanta

2. प्राच्यार्वाच्यमतानुसारं अक्षिरोगचिकित्सां वर्णयत ।
Describe the management of eye disorders according to Ayurveda and modern science.

SECTION - B

Prasutitantra Striroga Maulika Siddhanta

3. गर्भावक्रान्तिं विशदतया वर्णयत ।
Describe about Garbhavakranti in detail.

Kaumarabhritya Maulika Siddhanta

4. वर्तमानयुगे शिशुपरिचर्यायाः महत्त्वं स्पष्टयत ।
Describe in detail the importance of Shishu Paricharya in present era.

SECTION - C

Nidana Chikitsayoh Maulika Siddhanta

5. (अ) स्नेहनकार्मुकतायाः वैज्ञानिकत्वं विलिख्य चिकित्सायामुपयोगमपि प्रतिपादयत ।
Explain the mechanism of Snehana on scientific method and its importance in clinical practice.
- (ब) निदानशब्दस्य विवेचनं कृत्वा तेषां भेदाः सोदाहरणं वर्णयत ।
Explain Nidana word, its classification and examples in brief.
6. (अ) आधुनिकनिदानपद्धतौ यकृतक्रियाकारिता परीक्षायाः महत्त्वं स्पष्टयत ।
Describe the importance of liver function test as modern diagnostic tool.
- (ब) वृक्कक्रियाकारितापरीक्षा ।
Renal function test.

